

her i Folketinget og efter min mening ej heller præcisere, at en bestemt gruppe på forhånd skal have gruppefritagelse på nærmere angivne vilkår. Det er også derfor, vi har fremsat et lovforslag, der sikrer, at konkurrencemyndighederne får mulighed for at udføre en effektiv overvågning og kontrol og foretage en seriøs behandling af de enkeltsager, der måtte komme.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Uanset ministerens seneste bemærkning går jeg ud fra som en given ting, at andelssamarbejde, samarbejde i private kæder osv. kan blive sikret, og at det er dét, der er hensigten med lovforslaget, så de særlige danske vilkår kan fortsætte. For os er det i hvert fald meget, meget afgørende, at de private virksomheders samarbejde, som er noget unikt for Danmark, kan køre videre.

Så lige en enkelt bemærkning om eksemplerner: Jeg tror også, der er behov for at få nogle eksempler. Ministeren var tidligere inde på, at nogle havde misforstået noget, og det kan da godt være. Men når det er sådan, at ministeren ikke er i stand til at svare præcist på et spørgsmål som det, fru Pernille Sams stiller, viser det jo lidt om den usikkerhed, der også præger andre i denne sal.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Helge Sander):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Første behandling af lovforslag nr. L 178: Forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Hurtigere behandling af civile sager m.v.). Af justitsministeren (Frank Jensen). (Fremsat 27/2 97).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Holger Graversen (S):

Formålet med lovforslaget her er at opnå en hurtigere afgørelse af civile retssager. Forslaget bygger stort set på de forslag, som Dommerforeningen og Advokatrådet har fremsat. I formålsformuleringen understreges rettens forpligtelse til, at retssager ikke trækker unødigt længe ud.

Helt konkret foreslås der en række mindre ændringer i retsplejeloven med fornævnte formål: at sikre en hurtigere behandling af civile retssager. Dette gøres ved at give dommerne bedre muligheder for at styre sagsgangen og herved fremskynde sagerne. Dommerne får bl.a. mulighed for i videre omfang end nu at sige stop for nye sagspåstande og større beføjelser til at afslå anmodninger om at udsætte sager. Desuden indføres der sanktioner for overskridelse af bestemte frister for indlevering af såkaldte processkrifter.

Der er nok i dag alt for mange eksempler på, at parterne er for længe om at fremkomme med de nødvendige oplysninger, og i alt for mange tilfælde begæres en sag udsat måske blot for at trække sagen i langdrag.

Der indføres nu bestemte frister for tiden mellem en sags optagelse og selve domsafsigelsen. Den normale frist bliver 6 uger i byretssager og 3 måneder i landsretssager. Og når domsforhandlingerne er slut, skal det oplyses, hvornår dommen bliver afsagt. Man kan måske synes, at disse frister er ret lange, og vi håber da også, at de i langt de fleste tilfælde bliver kortere.

Desuden skal man i flere sager prøve i fællesskab mellem retten og de to parter at lægge en fast køreplan; så der er lagt op til på mange måder at gøre loven mere brugervenlig.

Lovforslaget indeholder også forslag om at ophæve adgangen til at sende stævninger ud med almindelig post, og det betyder så, at civile sager indledes med en oplæsning af stævningen.

Til sidst foreslås § 126 om god advokatskik ændret, så man sikrer advokatfuldmægtiges teoretiske efteruddannelse.

Lovforslaget er kun et enkelt led i regeringens bestræbelse på at få en hurtigere behandling af især de mange småsager. Regeringen har allerede gennemført flere initiativer med samme formål. Lad mig nævne vedtagelsen i 1995 vedrørende fire rejsedommere, muligheden for at flytte en straffesag til en anden byret med kortere ventetid, vedtagelsen af at tilføre domstolene flere ressourcer, sidst de 20 mio. kr. i forbindelse med finansloven for 1997, og udviklingen af nye edb-sagsbehandlingssystemer.

I den kommende tid kan der desuden forventes flere initiativer og lovændringer til fremme af sagsbehandlingen, når den af ministeren nedsatte arbejdsgruppe om sagsbehandlingstider og effektivitet afslutter arbejdet.

Socialdemokratiet støtter det foreliggende forslag og håber på en hurtig vedtagelse i Tinget.

Erling Oxdam (V):

I dette lovforslag afskaffer justitsministeren ikke helt advokaterne, men det kommer jo nok senere som et resultat af Småsagsudvalgets arbejde.

Til gengæld skal advokaterne nu bogstaveligt talt stå ret for dommerne. Nu skal det være slut med advokaters smøleri. Selv udsættelser, som begge advokater er enige om, kan dommeren modsætte sig. Sagerne skal gå hurtigere end nu, javel – vi kender blødersagen, hvor man fik en reprimande – men det må ikke gå ud over kvaliteten. Eller med andre ord: Hensynet til hurtigheden må ikke bevirke, at der afsiges materielt urigtige domme.

Det er et synspunkt, som vi som advokater ofte har fået dommerne til at følge. Når vi i sidste øjeblik kommer med udvidelsen af påstanden eller nye anbringender, siger dommeren, at fristen er overskredet. Der er jo frister også nu, men af hensyn til et rigtigt domsresultat bør der tages hensyn til det. Den nye skærpelse her må som sagt ikke bevirke, at der afsiges materielt urigtige domme.

Hvis advokaterne ikke overholder de af dommerne fastsatte frister for aflevering af proceskrifter, har det udeblivelsesvirkning, således at modparten får ret. Dette må ikke misbruges af dommerne.

Da jeg for ca. 35 år siden begyndte at drive selvstændig advokatforretning, sagde en god, gammel kollega til mig: Folk lægger såmænd

ikke så meget vægt på, om det går godt eller dårligt med deres sag, bare det går hurtigt. Dette tvivlsomme råd har jeg ikke fulgt; det skal både gå hurtigt og godt og forsvarligt, når man fører retssager. Der skal ikke jappes.

I øvrigt er der ingen advokater, der bevidst ønsker at smøle med retssagerne. Vi får jo simpelt hen ikke salærerene, før sagerne er færdigbehandlet, mens dommerne blot kan sidde stille og vente på at få deres faste løn.

Men nu skal advokaterne endog have flere pligter, selv om de mister indtægter – både har mistet og vil miste. F.eks. står skødeskrivning åben for alle. Småsager under 30.000 kr. skal være uden advokatbistand; inkassobureauer skal føre sagerne, og bobestyrere skal tage dødsboerne.

Nu skal vi også betale fuldmægtigenes teoretiske uddannelse. Jeg er bange for, at det vil bevirke, at færre vil blive ansat.

Der er også mange gode ting i lovforslaget. Der bliver ansat flere dommere, der bliver bevilget flere dommere, der bliver hurtigere domsafsigelse, men der er ikke noget om, hvad der sker dommerne, hvis de ikke overholder fristerne på henholdsvis 6 uger og 3 måneder; dér sker ikke noget.

Så vil jeg lige spørge: Hvorfor står der noget om afsigelse vedrørende straffesager midt i en lov om civile retssager? Det kan jeg måske få et svar på.

Godt, at forkyndelse nu foranlediges af retten. Det har været et rod indtil nu. Det er også godt, at der kræves en udførlig sagsfremstilling og ikke kun en kort, for det kan folk ikke; der skal advokater til at skrive stævningerne.

Jeg kunne også tænke mig at spørge, hvorfor retten bør indkalde parterne til et særligt forberedende møde efter § 355? Hvorfor står der ikke, som i det efterfølgende, at de *skal* gøre det?

Jeg synes, der er mange udmærkede ting. Der er lidt mærkværdighed med hensyn til ting, man ikke har taget med i første retsinstans, f.eks. at hvis man ikke husker at tage det med i ankestævningen, kan man ikke komme med det, medmindre man kender dommeren godt eller i hvert fald står sig godt med ham. Det er lidt ejendommeligt. I det hele taget er der nogle meget skrappe frister og virkninger af, at man ikke overholder dem.

Men det korte af det lange er, at Venstre kan være med til dette lovforslag. Vi kan støtte det for at få en hurtigere sagsbehandling. Det skal bare ikke gå ud over rytmen i retsplejen og heller ikke gå ud over domsresultaterne.

Gitte Seeberg (KF):

Jeg kan da starte med at sige, at Det Konservative Folkeparti er knap så skeptisk over for forslaget som hr. Erling Oxdam, men der er da selvfølgelig også ting, som vi skal kigge på under udvalgsarbejdet.

Men Folketinget vedtog i 1992, hvis jeg ikke husker helt galt, at vi skulle tiltræde den europæiske menneskerettighedskonvention. Efter min opfattelse er menneskerettighedskonventionen af stor betydning, og det er også vigtigt, at vi i vores lovgivning indretter os på konventionens bestemmelser både i ånden og i lovgivningen.

Det lovforslag, som vi i dag har til behandling, udspringer jo af artikel 6, stk. 1, i menneskerettighedskonventionen, nemlig hvor lang tid der må gå, før en sag skal være afsluttet ved domstolene. Danmark blev, som også hr. Oxdam var inde på, dømt i blødersagen, og det skulle forhåbentlig ikke gentage sig. Det er også det, som er formålet med dette lovforslag, og derfor synes jeg også, at det i og for sig er udmærket.

Lovforslaget gælder, som det fremgår, udelukkende for civile sager, men jeg mener, at det er nødvendigt – også gerne på et snarligt tidspunkt – at se på det samme spørgsmål i relation til strafferetsplejen, hvor problemerne er mindst lige så store, som de er inden for den civile retspleje. Og dér kan jeg så henlede ministerens opmærksomhed på, at menneskerettighedskonventionens bestemmelse, altså artikel 6, stk. 1, jo gælder både for straffesager og for civile sager.

Men i det lovforslag, ministeren har fremsat, og som jeg ikke skal gå i detaljer med, tildeles dommerne en mere aktiv rolle. Det synes jeg sådan set er ganske udmærket, for hele dette problem med de lange sagsbehandlingstider kan ikke udelukkende løses ved flere økonomiske midler. Der skal simpelt hen deciderede opstramninger til inden for systemet.

Men jeg vil da give hr. Oxdam ret i, at hensynet til hurtigheden ikke må veje tungere end hensynet til, at sagerne også rent materielt bliver rigtig bedømt, og er der ting, som skal frem, selv om de måske kommer frem på et senere tidspunkt, skal der gives lov til det. Men det må vi jo så håbe på at dommerne også er i stand til at vurdere.

Jeg skal kun tage nogle ganske få ting ud af forslaget. Det, at man skal specificere nærmere i stævningen, hvad sagen drejer sig om, synes vi er en udmærket idé. Vi synes også, at forslaget

om udeblivelsesvirkning kan være en af mulighederne for at få parterne til selv at fremme sagen – og jeg tænker på advokaterne – så sagen ikke bliver udsat den ene gang efter den anden.

Så var der det – og det var så også det, jeg kort var inde på før – om inddragelse af nyt processtof i sagen og fremsættelse af nye påstande. Det er måske den eneste del af forslaget, som jeg kunne være en anelse betænkelig ved, men det kan være, at vi kan få det præciseret under udvalgsbehandlingen.

Så er der fristen for afsigelse af dom. Jeg synes, det er godt, at der kommer en tidsfrist her. Vi har jo desværre nogle meget kedelige eksempler på, at der er gået – ja, jeg har selv været udsat for det i mit virke som advokat – op til et år, før en dom er blevet afsagt, og det er simpelt hen for lang tid.

Forkyndelse af stævninger – det er også ganske udmærket. Så er der efteruddannelse af advokatfuldmægtige. Det støtter jeg. Jeg synes, det er en god idé, at også advokater må bidrage til uddannelse af deres fuldmægtige i en tid, hvor lovgivningen går så hurtigt, og hvor der er relativt meget, man skal lære som ung advokat.

Men alt i alt er Det Konservative Folkeparti meget positivt over for lovforslaget, som imødekommer også de internationale krav til vores lovgivning, som virkelig står for døren.

Anne Baastrup (SF):

Fru Gitte Seebergs afslutning var meget optimistisk. Men selvfølgelig er vi enige i, at vi satser på, at det her rent faktisk vil komme til at betyde, at vi kan overholde menneskerettighedskonventionen.

Det fremgår af bemærkningerne, at Justitsministeriet i et tidligere udkast havde foreslået, at domstolene skulle være ansvarlige for at få sagerne fremmet, og det er vi i SF tilfredse med at man er gået væk fra, for det er jo hele tiden en balancegang mellem, i hvilket omfang det er domstolene, der skal styre, og at man dermed kan risikere, at domstolene kan blive kritiseret for at være partiske, og i hvilket omfang man skal svinge piskeren over advokaterne.

I virkeligheden går vi og pusler med en overvejelse om et ændringsforslag, således at man i højere grad præciserer fordelingen af ansvaret mellem de to parter: domstolene på den ene side og så advokaterne og den, om hvem sagen drejer sig, nemlig parten i sagen, på den anden side, om man måske på en eller anden måde kan få præciseret mere tydeligt, at alle er forpligtet til

at fremme sagen. På den anden side skal domstolene i givet fald have nogle virkemidler, så det kan ske; men vi mener så, at alle skal have pisk.

Forslaget om en bestemt frist for afsigelse af en dom er ret løst. Det vil jeg helt medgive de to foregående ordførere, for ser vi på § 219, fremgår det jo af stk. 2, at alt det dér med de fine frister kan fraviges.

Såfremt særlige omstændigheder gør det påkrævet, kan retten jo beslutte at fravige disse frister, og man ser i bemærkningerne, at en begrundelse kan være en ekstraordinær belastning af embedet inden for et kortere tidsrum, hvor det ikke har været muligt at skaffe assistance. Oven i købet kan det ikke kæres. Det er ikke vores forslag, at det skal kunne kæres, men en enkelt mulighed for klage til retspræsidenten kunne muligvis komme på tale.

Pisken over advokaterne i form af en frist for indgivelse af processkrifter er en god idé, men så skal man være mere konsekvent. Af bestemmelsen herom fremgår det, at det hele handler om en forhandling, og man kan så stå i den situation, at pisken over advokaten ikke er tilstrækkelig mangehalet; derfor kunne vi forestille os, at man i stedet for fastsatte nogle skrappe regler.

I den forbindelse er forslaget om fastsættelse af et forberedende møde også en god idé, men her er jeg bange for balancen. Man kan jo risikere at sætte domstolen i den knibe, at det er domstolen, der skal tilrettelægge det videre forløb.

Vi vil nok hellere have, at det skal være domstolen, der skal afæske parterne deres ønsker med hensyn til sagens tilrettelæggelse og om fornødent fastsætte tidsfrister for eventuel yderligere forberedelse. På den måde har domstolen pisken over advokaterne, og samtidig kan man forfølge advokaterne, hvis de ikke overholder det, de selv har fundet frem til.

Så er der spørgsmålet om påstandsdokumenter. Jeg synes, det er en glimrende idé, at forslaget er kommet med ind, men der er for mig at se et teknisk problem. Er det et afsluttende dokument under sagens forberedelse, eller skal det ses som et indledende skridt til domsforhandlingen? Det har jo en vis afgørende betydning for adgangen til at ændre på dokumentet. Ser man på placeringen af bestemmelsen i lovtjeksten, taler det for, at det er en indledning til domsforhandlingen, hvorimod bemærkningerne viser den anden vej; men det må vi kaste os over under udvalgsarbejdet.

Så er reglerne om nova udbygget. For mig at se kommer det til at virke som et helt uover-skueligt kludetæppe, og vi havde derfor gerne set, at der blev foretaget en total sanering af spørgsmålet om nova.

Endelig til slut: Det er naivt at fortsætte med advokaters mulighed for i fællesskab at udsætte en sag, uden at der er meget vægtige, dokumenterbare grunde for det, som ikke kunne forudses. Advokater gør det, og dér skal vi være ærlige af kollegiale hensyn. Og vi skal også være ærlige, hvis det sker ganske få dage inden domsforhandlingen, for så har dommeren måske brug for et par fridage, hvor han kan skrive nogle andre domme. Derfor skal vi nok lige kigge en ekstra omgang på det her og se, om det rent faktisk vil betyde, at sagerne fremmes.

Men vi skal nok arbejde positivt i udvalget.

Bjørn Elmquist (RV):

En del af baggrunden for det her er de domfældelser, som der henvises til i fremsættelsestalen, og de generelle bemærkninger ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i Strasbourg, hvor Danmark har været på anklagebænken et par gange, og vi har også set, at andre lande har været i samme situation.

For så vidt angår blødersagen, som der henvises konkret til, tror jeg nu nok også, at et af problemerne havde at gøre med en ualmindelig lang forberedelsestid fra det offentliges side, hvor Sundhedsministeriet, Sundhedsstyrelsen, og hvem det ellers var, sådan set havde svært ved at finde deres egne ben og forholde sig til de klager eller den kritik, der var fra de ramte borgere.

Lad mig i den forbindelse lige erindre om, at vi altså tiltrådte den europæiske menneskerettighedskonvention for mange, mange år siden, endog før den konservative ordfører var født. Det, der skete i 1992, var, at vi inkorporerede konventionen i dansk ret, men tiltrædelsen fandt altså sted engang i 1950'erne.

Fra Det Radikale Venstres side er det vurderingen, at der er et stort, stort behov for lovforslaget her, og vi hilser det forberedende arbejde, der er gjort i Den Danske Dommerforening og i Advokatrådet, velkommen.

På den baggrund vil jeg også sige, at jeg var lidt forundret over det, som Venstres ordfører kom med, for jeg har indtryk af, at man i Advokatrådet er godt tilfreds med det her et meget, meget langt stykke af vejen, for ikke at sige hele

vejen. Men det kan vi jo afprøve bl.a. i morgen, når dele af Retsudvalget begiver sig ned til Advokatrådet og har møde med det, og naturligvis også under udvalgsarbejdet, for det er meget vigtigt set med vore øjne, at også parternes advokater arbejder konstruktivt i den retning, som vi angiver her ved lovforslaget.

Jeg er gået ud fra som givet, siger jeg så til SF's ordfører, at dommeren naturligvis også skal tage højde for parternes advokaters ønsker og realistiske muligheder, når han i dette forberedende retsmøde skal lægge en tidsplan for hele sagens forløb. Det ville da ikke være nogen klog dommer, der lagde en tidsplan, der var for ambitiøs, og som stødte på problemer hos parterne. Så hvis ikke det klart nok fremgår dels af selve teksterne, dels af bemærkningerne til paragrafferne, at dommeren naturligvis skal tage parterne med på råd, er det noget af det, som vi skal arbejde videre med.

I øvrigt har jeg ikke de store kommentarer til det. Vi synes, det ville være dejligt at få det her vedtaget og så på den måde få taget hul på den proces, som slet ikke slutter med det her, nemlig at få gjort vores domstoles indsats i samfundet mere effektiv og få det lukket op, sådan at også almindelige borgere kan bruge domstolene, når de måtte have brug for det i hverdagen.

Tom Behnke (FP):

Der er ingen tvivl om, at der er mange spørgsmål forbundet med lovforslaget her, og det er jo også et ganske omfattende forslag, men der skal slet ikke være tvivl om, at Fremskridtspartiet hilser forslaget velkommen. Vi synes i Fremskridtspartiet, det er dejligt at se, at ministeren tager fat på denne meget, meget store byrde og tager fat i den her ende, nemlig i spørgsmålet om at få nedsat behandlingstiderne ved domstolene, sådan at vi får nogle hurtigere og bedre retssager.

Det er nu også sjældent, at man hører så mange ordførere i træk gå op og udtrykke sig meget negativt og meget skeptisk om forslaget og så alligevel slutte af med at sige, at de håber på, der bliver en positiv udvalgsbehandling, og at de i øvrigt indstiller forslaget til vedtagelse. Men lad os se, om ikke det kan lade sig gøre, at udvalget kan lande på en sigtsmæssig måde. Det vil Fremskridtspartiet i hvert fald lægge op til.

Det, lovforslaget går ud på, er ikke, at man fuldstændig afskærer alle de muligheder, der er for, at man kan komme med nogle synspunkter

på et senere tidspunkt, når sagen er gået i gang. Det, der lægges op til, er, at dommerne i et videre omfang end hidtil kan gå ind og så sige: Der er altså en grænse for, hvor længe man kan trække en sag ud.

Vi havde i Fremskridtspartiet naturligvis bemærket præcis den passus, for det, man også skal passe på, er jo, at man ikke kommer til at træffe en forkert afgørelse ved domstolene, fordi der simpelt hen mangler nogle dokumenter i sagen. Derfor er vi i Fremskridtspartiet helt på det rene med, at det er en opgave for dommeren at vurdere, om et dokument, der kommer på et senere tidspunkt, skal indgå i sagen eller ej, og det er vi sikre på at domstolene sagtens kan finde ud af.

Vi kunne godt tænke os i Fremskridtspartiet, at der var lidt mere med. Nogle lidt kedelige, trivielle sager bliver anlagt af om ikke kværu-lanter så i hvert fald nogle, der minder meget derom, der bliver ved med at anlægge sag og anlægge sag og anlægge sag mod den samme person om det samme spørgsmål. Hver gang er det, som om domstolene siger: Han skal da have lov til at anlægge en sag. Også selv om den har været afvist en 3-4 gange før og man ved, der ikke er noget i sagen, starter man sagen på ny. Det, vi bl.a. godt kunne tænke os, var, at i disse, skal vi så kalde dem kværu-lantiske sager, fik domstolene en eller anden mulighed for at sige: Nu er det nok, den sag har været prøvet, og så længe der ikke er kommet nyt, genoptager vi ikke en sag af samme karakter mod den samme person. Vi kender det jo, fordi visse personer ynder at anlægge retssager mod forskellige folketingsmedlemmer, og det er typisk nogle af de sager, der kan køre igen og igen og igen, også selv om der ikke kommer noget nyt ud af det og de pågældende medlemmer bliver frikendt gang efter gang.

Det andet element, som jeg godt kunne tænke mig ministeren havde taget med, er spørgsmålet om, hvem der skal betale sagens omkostninger. Vi finder i Fremskridtspartiet, at det er helt utilfredsstillende, at der kan blive anlagt sag imod én, hvor man hyrer en advokat og sørger for at få den ekspertise, der skal hjælpe én til, at man kan blive frikendt, fordi der ikke er noget i sagen, men hvor man efterfølgende får at vide, at domstolene har fastslået, at det kun er en del af udgifterne, der kan blive dækket af modparten, altså af den tabende part. Så selv om man har vundet en sag, kan man altså ikke få alle omkostningerne dækket, og det synes vi i Frem-

skridtspartiet er utilfredsstillende. Hvis man er blevet frikendt, så er man blevet frikendt, og så må man også have betalt de omkostninger, man er blevet påført i forbindelse med den sag. Det må være helt naturligt, og derfor kunne jeg godt tænke mig at høre ministeren, om det var noget, der kunne komme med ind i forslaget, efterhånden som der bliver arbejdet videre med det.

Men som sagt er Fremskridtspartiet klart af den opfattelse, at vi skal have gjort noget for, at vi får nedbragt sagsbehandlingstiderne, ikke mindst af hensyn til de personer, som er involveret i retssagerne, men selvfølgelig også for, at Danmark overholder de internationale konventioner, som vi har ratificeret.

Søren Søndergaard (EL):

Enhedslisten er positiv over for, at der strammes op om retssagerne, så sagsbehandlingstiderne forhåbentlig kan nedbringes. Men samtidig vil vi sige, at der nok skal mere til, før retssystemet bliver for alle. Bl.a. henviser vi til de reformer, som er foreslået af Advokatrådet, og hvor Enhedslisten også har fremsat beslutningsforslag om et par af dem, f.eks. om, at inkassosager starter i fagedretterne.

Endvidere synes vi, det ville være oplagt, at justitsministeren, især med hans fortid i Forskningsministeriet, fik gennemført, at alle domme skal gøres lettilgængelige for alle på Internettet, i stedet for at det kun er nogle få domme udgivet af store multinationale firmaer, som kommer til offentlighedens kundskab. Såfremt alle domme blev offentliggjort og samtidig registreret i brugbare databaser, ville mange retssager muligvis kunne undgås, fordi advokaterne ville kunne se, hvordan lignende sager var blevet afgjort.

Det er ligeledes positivt, at advokater nu bliver pålagt at betale udgiften til deres fuldmægtiges efteruddannelse, men den meget bløde formulering om, at en advokat skal medvirke til, at fuldmægtigen kan deltage i efteruddannelse, mener vi bør ændres til, at advokaten skal sikre, at fuldmægtigen deltager i efteruddannelsen, således som også Foreningen af Advokatfuldmægtige og Ansatte Advokater har foreslået.

Desuden mener vi også, at man bør medtage forslaget fra Foreningen af Advokatfuldmægtige og Ansatte Advokater om, at en advokat skal kunne fratages retten til at have advokatfuldmægtige, hvis han ikke behandler dem ordentligt.

Der kunne sikkert siges ufatteligt mange flere ting om dette lovforslag, men i betragtning af, at klokken nu er 18.30 og der er 60 minutter til, at fodboldkampen mellem Brøndby og Tenerife starter, vil jeg foreslå, at vi lægger for med et godt eksempel og forkorter sagsbehandlingstiden.

Sonja Albrink (CD):

Det vil den næste ordfører så gøre.

Da tidligere ordførere som sagt har gennemgået lovforslaget, synes jeg ikke, at jeg behøver at gennemgå det igen. Der er ikke de mange ord at føje til, men det er utrolig dejligt, at ministeren er kommet med et forslag, der gør, at civile retssager får så hurtig en behandling som overhovedet muligt.

Vi kan støtte lovforslaget og medvirker gerne til en hurtig udvalgsbehandling.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Tak for det, så ved man, hvad man har at rette sig efter. Man skulle nemlig udsætte sig selv for represalier, fordi man som minister trækker det her i langdrag.

Jeg vil gerne starte med at sige tak til ordførerne for den positive modtagelse af lovforslaget. Det var nogle gode indlæg, som vi hørte, ikke mindst af hr. Holger Graversen og hr. Bjørn Elmquist, men også af de øvrige ordførere, selv om jeg ligesom fru Gitte Seeberg hørte, at de to store oppositionspartier havde et divergerende ordvalg i den positive tilslutning, som i hvert fald lå i fru Gitte Seebergs tale, men var lidt mere skjult hos hr. Oxdam. Begge er advokater og procederede her fra Folketingets talerstol med hver sit ordvalg, men jeg tror, at der bag hr. Oxdams mere kritiske vinkel skjulte sig en positiv tilkendegivelse.

Hele spørgsmålet om at sikre en retfærdig, men også en hurtig rettergang er jo noget, der er afgørende vigtigt, ikke alene fordi Danmark har tilsluttet sig og ratificeret den europæiske menneskerettighedskonvention, men også fordi det er en afgørende ret i et moderne velfærdssamfund. Så det ligger både mig og den samlede regering meget på sinde at sikre, at domstolene er effektive ikke blot i tid, men også i kvalitet, således som hr. Oxdam også sagde i sin ordførertale. Det er jeg selvsagt fuldstændig enig i.

Hr. Oxdam talte, som om formålet her var at gøre domstolene advokatløse. Det er det bestemt ikke, og det kan ikke være forbigået hr. Oxdams opmærksomhed, at lovforslaget i høj

grad bygger på et fælles udspil, der kom fra Advokatrådet og Den Danske Dommerforening, og jeg har været utrolig glad for det samspil, vi har haft i Justitsministeriet med både Advokatsamfundet, Advokatrådet og Den Danske Dommerforening.

Målet er som sagt ikke her at gøre domstolene advokatløse, men at sikre, at dommerne her i videre omfang får en – som det også blev udtrykt af hr. Tom Behnke – hurtig sagsbehandling i selve processen og bedre redskaber i selve processtyringen.

Det er rigtig, at det her lovforslag er et første skridt i en samlet reform inden for den civile retspleje, og det er rigtig, at ud over det her lovforslag, som skal sikre en hurtig sagsgang ved domstolene, kommer der inden sommerferien et udspil fra Småsagsudvalget. Det var måske det, som hr. Oxdam havde i baghovedet, da han omtalte de advokatløse retssale, men der er jo ikke endnu fra regeringens side taget stilling til Småsagsudvalgets indstillinger. Det vil vi vende tilbage til Folketinget med, og det kan forhåbentlig lægges frem i den kommende folketingssamling.

Dernæst vil jeg som et yderligere element i den samlede reform af den civile retspleje tage initiativ til at nedsætte et udvalg, som også blev omtalt af hr. Graversen, og som skal sikre, at vi giver borgerne mulighed for i større omfang at komme til domstolene med deres tvister og få dem prøvet ved en domstolsafgørelse og ikke som i dag, hvor nogle desværre vælger domstolene fra, når de skal have afgjort deres tvister. Vi har jo indrettet domstolene i vores samfund til at klare den slags, og derfor bør vi punkt 1 sikre effektivitet og punkt 2, at det også er billigt, at det ikke er forbundet med meget store økonomiske omkostninger. Men alt det vender vi som sagt tilbage til.

Der var flere konkrete spørgsmål fra flere ordførere. Disse vil vi selvfølgelig kunne redegøre for under den forestående udvalgsbehandling, og specielt det, som fru Anne Baastrup var inde på, nemlig at se på en mere klar præcisering af rollefordelingen mellem domstolene og advokaterne, vil jeg ikke kunne give noget fyldestgørende svar på nu og da slet ikke, fordi jeg ikke kender det ændringsforslag, som lå i overvejelserne hos SF's ordfører. Det må fremsættes i en konkret form, så det kan vurderes mere juridisk under udvalgsbehandlingen.

Til hr. Tom Behnke, som var inde på spørgsmålet om kværlantiske borgere, der vil føre

sager og sager og sager for domstolene: Det er ikke mit indtryk, at det er det store problem. Det store problem er, at den slags oftest ikke får nogen afgørelse ved selve domstolene, og det er vigtigt, at vi her får klaret en indretning af domstolene, så borgerne har en direkte vej til at få afgjort tvister.

Så vil jeg gerne sige tak til hr. Søren Søndergaard for en udmærket opfordring. Jeg håber, den også vil sætte sit præg på de to kommende sager, vi har på dagsordenen, omkring Europol, hvoraf den ene er et beslutningsforslag netop fra Enhedslisten.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Helge Sander):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Første behandling af lovforslag nr. L 179: Forslag til lov om gennemførelse af Europolkonventionen.

Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 27/2 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Else Marie Mortensen (S):

Vi skal i dag behandle også kaldet ratificere Europolkonventionen og protokollen om præjudiciel fortolkning af konventionen ved EF-Domstolen.

Vi har her i 1997 været medlem først af EF og nu af EU i 25 år. Det er godt nok kun et kvart århundrede, men den udvikling, der er foregået i den periode, overstiger vist alt, hvad selv de mest visionære havde forudset for 25 år siden.